

H. Spencer.

سپنسر

(۱۸۲۰ - ۱۹۰۳)

هربرت فیلسوف انگلیس است که بی نظریه دارون گرفت تا بجائی که يك نفر از مؤسسين فلسفه تکامل در انگلیس گردید نظریه وراثت را در اخلاق تصویب کرد باینمعنا که استعداد قوای جسمانی همانطوریکه بارت نقل میشود در حال ولادت هم تمام امتحانات و تجارب و ملکات از منته گذشته که در نسلهای سالفین بود بورااثت بانسان میرسد و از اینرو معتقد به قدم مادیات گردید یعنی عالم را ازلی و ابدی دانست و فناء را در آن راه نمیداد و نیستی را جز تغییر صور مادیات چیز دیگری نمیدانست مؤلفاتش در معرفت النفس و اخلاق و نشوء میباشد

دنیا متغیر است و یکسان نمیاند

ای دل اگر بدیده تحقیق بنگری
درویشی اختیار کنی بر توانگری
آبستنی که اینهمه فرزند زاد و کشت
دیگر که چشم دارد از او مهر مادری

۱۹۲۹	دی	۳۰۸
۲۸ دسامبر	شنبه	۷
۲۹	یکشنبه	۸
۳۰	دو شنبه	۹
۳۱	سه شنبه	۱۰
۱ ژانویه ۱۹۳۰	چهارشنبه	۱۱
۲	پنجشنبه	۱۲
۳	جمعه	۱۳

شنیدم که روزی سحر گاه عید
 زگر ماهه آمد برون با یزید
 یکی طشت خاکسترش بی خبر
 فرو ریختند از سرانی بسر
 همگفت ژولیده دستار و موی
 کف دست شکرانه مالان بروی

Livingstone

لیونگستن

(۱۸۱۳ - ۱۸۷۳)

داود سیاح و مکتشف مشهور
 انگلیس است که در افریقای
 مرکزی و استرالی سیاحت
 پرداخت و موفق بکشف قطعات
 چندی گردید سرچشمه های
 رودخانه نیل که از چند دریاچه
 مرکزی افریقا میباشد بدست
 وی کشف شد چه مصریان چون
 از اسوان پیش نرفته بودند
 سرچشمه نیل را نمی دانستند
 لیونگستن خیلی خوش اخلاق
 و خدمتگذار نسبت بعلل وحشیه
 که در زحمت واقفند بود و مایل
 بود که پس از دست رسی امکان
 آنان تمدن شهر نشینی را برای
 ایشان تهیه نماید

۳۰۸	دی	۱۳۴۸
۱۴	شعبان ۴	شنبه
۱۵	تولد حضرت امام حسین	یکشنبه
۱۶	۵	دو شنبه
۱۷	۶	سه شنبه
۱۸	۷	چهارشنبه
۱۹	۸	پنجشنبه
۲۰	۹	جمعه
۱۰	۱۰	

Darwin.

دارون

(۱۸۰۹ - ۱۸۸۲)

شارل دارون طبیعی دان و فیلسوف مشهور انگلیس است که پس از تتبع زیاد معتقد به تطور و دور در خلقت گردید و مذهب مخصوصی در تحت عنوان قانون نشو و ارتقاء اتخاذ کرد و کتب چندی راجع بحیات و بقاء نوشته و فلسفه اش در دنیا منتشر گردید عقیده دارون به تکامل در موجودات است بطوریکه در انسان معتقد است که قرون عدیده قبل از این از جنس نسان گذشته و بدین صورت در آمده است معتقدین نظریه دارون به دارونیسیم معروف شدند

که ای نفس من در خور آتشم
ز خاکستری روی در هم کشم
در کارها عجله موجب خسران است

سمند باد یا از تک فروماند
شتریان همچنان آهسته میراند

۱۹۳۰	دی	۳۰	۸
	شنبه	۲۱	۱۰
	یکشنبه	۲۲	۱۱
	دوشنبه	۲۳	۱۲
	سه شنبه	۲۴	۱۳
	چهارشنبه	۲۵	۱۴
	پنجشنبه	۲۶	۱۵
	جمعه	۲۷	۱۶

۱۱ ژانویه

۱۲

۱۳

۱۴

۱۵

۱۶

۱۷

تولد حضرت قائم ع

تن آدمی شریف است بجان آدمیت
 نه همین لباس زیبا است نشان آدمیت
 اگر آدمی بیخشم است و دهان و گوش و بینی
 چه میان نقش دیوار و میان آدمیت
 خور و خواب و خشم و شهوت شب است
 و جهل و ظلمت
 حیوان خیر ندارد ز جهان آدمیت

Victor Hugo.

هوگو

(۱۸۰۲ - ۱۸۸۵)

ویکتر هوگو شاعر و نویسنده
 فرانسه است که وی را موجد فن
 رومانسیم باید دانست گرچه قبل
 از وی نیز چند نفر در این فن کار
 نمودند در ۱۸۴۱ عضویت آکادمی
 و در ۱۸۴۸ بنمایندگی ملت
 انتخاب گردید هوگو مردی آزادیخواه
 و معدلت پرور بوده از اینرو با
 ناپلئون سیم که بریاست جمهور
 معین شده بود عقیده نداشت تا در
 کودتای ۱۸۵۱ دستگیر گردیده
 تبعید شد و در تبعید روزنامه انسانیت
 را نوشت تا در ۱۸۷۰ که پاریس
 بمحاصره پروس در آمد مراجعت
 نمود و در ۱۸۸۲ جشن هوگو را
 برای هشتادمین سال وی گرفتند.

۳۰۸	دی	۱۳۴۸
۲۸	۱۷ شعبان ۱۸ زانویه	شنبه
۲۹	۱۸	یکشنبه
۳۰	۱۹	دوشنبه
۱	۲۰	سه شنبه
۲	۲۱	چهارشنبه
۳	۲۲	پنجشنبه
۴	۲۳	جمعه

تحویل آفتاب برج دلو ۲ عت ۲ قه بنصف شب ۳ شبه اول پهن

Bismarck.

بیزمارک

(۱۸۱۵ - ۱۸۹۸)

پرنس شخص سیاسی دان و نظامی
آلمان که از سکنه پروس است
طرفدار حکومت استقلالی و
سلطنت مقتدر استبدادی و
دیکتاتوری با حفظ حدود و حقوق
و آسایش عموم بوده است
گیوم پادشاه آلمان چون مایل
باصلاح مملکت بود او را بصدارت
خود انتخاب کرد بیزمارک باقرانسه
جنگید و ایالت الزاس و لورن را
با خسارت هنگفت گرفت بیزمارک
مرد مقتدر مصلح و وطن دوست
خیرخواهی بود و نام او را چندش
بواسطه خیرخواهی مملکت باقی ماند

بحقیقت آدمی باش و گرنه سرخ باشد
که همی سخن بگوید بزبان آدمیت
طیران سرخ دیدی تو زیبای بند شهوت
بدر آی تا بینی طیران آدمیت
مگر آدمی نبود که اسیر دیوماندی
که فرشته رو ندارد بمکان آدمیت

۱۹۳۰	۳۰۸	بهمن
۲۵	۲۴	شنبه
۲۶	۲۵	یکشنبه
۲۷	۲۶	دو شنبه
۲۸	۲۷	سه شنبه
۲۹	۲۸	چهارشنبه
۳۰	۲۹	پنجشنبه
۳۱	۳۰	جمعه

اگر این درنده خوئی ز طبیعتت بمیرد
 همه عمر زنده باشی بروان آدمیت
 رسد آدمی بجائی که بجز خدا نبیند
 بنگر که تا چه حد است مکان آدمیت
 کرم کن بر آن کت بر آید زدست
 جهانیان در خیر بر کس نبست

P. Curie.

کوری

(۱۸۵۹ - ۱۹۰۶)

فیزیک و شیمی دان فرانسه است که
 عضو آکادمی علوم بوده. مساعدت
 خانم ماری S. klodowska
 اسکلدوسکا که نیز متخصصه در
 علوم طبیعی بود. کشف بسیط رادیوم
 Radium موفق گشته از دقایق
 علم طبیعی کشف این بسیط بوده
 که افتخار آن نصیب این دو نفر
 شد و خدمت بزرگی نمودند که
 در اثر کشف آنان امروز آنچه
 اعمال بوسیله این بسیط میشود از
 آنان است رادیوم در ۱۸۹۸
 کشف شد و از عجایب خلقت
 وجود چنین بسیطی است که در
 چندین تن از معدن چند دسیگرم
 آن یافت میشود

۳۰۸	بهمن	۱۳۴۸	شب
۱	۱	۱۲	شب
۲	۲	۱۳	یکشنبه
۳	۳	۱۴	دو شنبه
۴	۴	۱۵	سه شنبه
۵	۵	۱۶	چهارشنبه
۶	۶	۱۷	پنجشنبه
۷	۷	۱۸	جمعه

M. Berthelot.

برتلو

(۱۸۲۷-۱۹۰۷)

مارسلن برتلوشیمی دان و مرد
سیاسی فرانسه است که عضو
آکادمی علوم در ۱۸۷۳
و مدیر دائمی در ۱۸۸۹ بوده
تأسیس مهمی در شیمی کرد
و او را مؤسس ترم شیمی
Thermochimie باید دانست
کوری و برتلو در یکسال فرانسه
را از فقدان خود تاریک نمودند
و در قرن بیستم در علوم طبیعی
این دو نفر مهمترین اشخاص
بشمار میروند و دو چراغ نورانی
علم محسوب میشوند که در پاریس
روشن بوده و در آنجا خاموش
گشته اند.

دل زیر دستان نباید شکست
مبادا که روزی شوی زیر دست
نکبانی ملک و دولت بلا است
گدا پادشاه است و نامش گداست
اگر پادشاه است اگر پینه دوز
چو خفتند گردد شب هر دو روز

۱۹۳۰	۳۰۸	۲۷ من
۸ فوریه	۸	۱۹ شنبه
» ۹	» ۹	۲۰ یکشنبه
» ۱۰	» ۱۰	۲۱ دوشنبه
» ۱۱	» ۱۱	۲۲ سه شنبه
» ۱۲	» ۱۲	۲۳ چهارشنبه
» ۱۳	» ۱۳	۲۴ پنجشنبه
» ۱۴	» ۱۴	۲۵ جمعه

منتخب از قصیده لامیه المعجم طفرائی
اصالة الراي صانتني عن الغطل
وحطية الفضل زانتني لدى العطل
مجدي اخيراً ومجدي اولاً شرح
كالشمس راد الضحى كالشمس في العطل
ان العلي حدثتني و هي صادقة
فيا تحدث ان العز في النقل

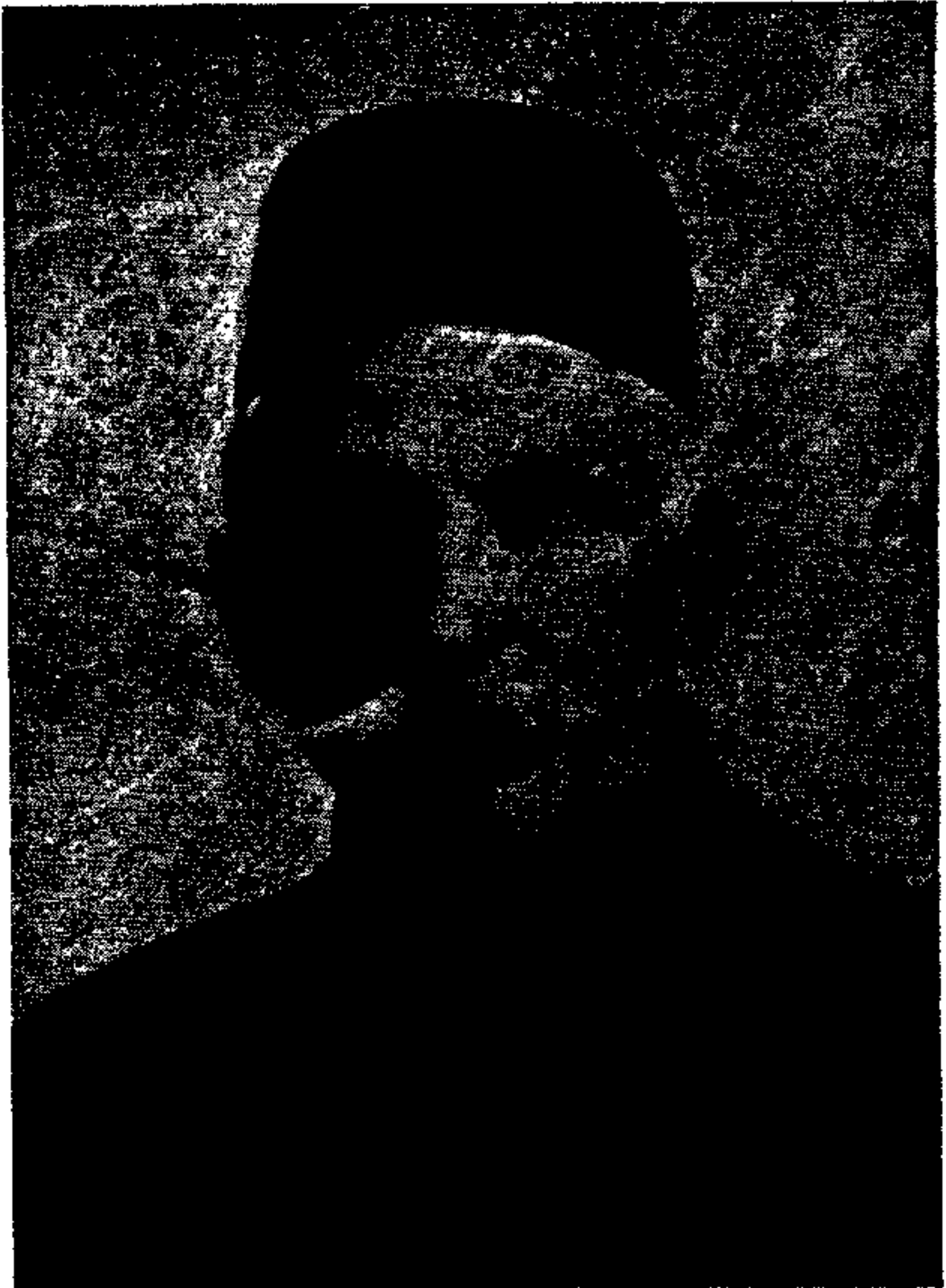
Lenin.

لنین

(۱۸۷۰ - ۱۹۲۴)

والدیمیر اولیانف مرد انقلابی
و شخص سیاسی روسیه است که
در مسلك سیاسی پیر و کارل مارکس
بوده و در اثر سوء رفتار تزار اخیر
نیکلای ۲ پادشاه روسیه مصمم به
تغییر رژیم حکومت روس شد
و سرانجام بالشویک را تعقیب نمود
تا آنکه در ۱۹۱۸ به همراهی
تروتسکی که فعالیتات دارد موفق
باججاد انقلاب گردید و شورشی
در روسیه برپا شد که نظیر آن
دیده نشده بود سلسله سلطنت
رمانوف ها را منقرض ساخت و
در آن انقلاب تزار و فامیل وی
کشته شدند و لنین بست ریاست
جمهوری ممالک شوروی
سوسالستی روسیه رسید

۳۰۸	بهمن	۱۳۴۸	
۲۶	۱۵	۲۶	شنبه
۱۶	۱۶	۲۷	یکشنبه
۱۷	۱۷	۲۸	دو شنبه
۱۸	۱۸	۲۹	سه شنبه
۱۹	۱۹	۳۰	چهارشنبه
			ضربت حضرت امیر
۲۰	۲۰	۱	پنجشنبه
			اسفند متکین نام حوت
۲۱	۲۱	۲	جمعه
			شهادت حضرت امیر

کمال الملک

میرزا محمد خان غفاری کاشانی
نقاش شهیر معاصر ایران که
۷۴ سال از عمرش میگذرد

در مدرسه دارالفنون و بعد در
اروپا تحصیل فنون و صنایع

مستظرفه مشغول گردیده و اول
کسی است که در ایران مدرسه

صنایع مستظرفه را تأسیس کرد
مردی عالیقدر و دارای ملکات
فاضله میباشد

خلاصه کمال الملک در مشرق
بی نظیر و مایه افتخار مملکت ما

بشمار میرو و دفن نقاشی جدید را
در ایران رائج ساخت و متجاوز

از ۲۰۰ نفر شاگرد تربیت کرد
که هر یک در این فن «اهر» گردیدند

و برای تشویق و احترام مقام
صنعت افراد متور مملکت باید

نسبت بمقام ایشان احترام
نموده قدردانی نمایند

لوان فی شرف الماوی بلوغ منی
لم تبرح الشمس يوماً دارة المحل
اعل النفس بالامان ارقبها
ما اضیق العمر لولا فسحة الامل
لم ارض بالعيش و الايام مقبلة
فكيف ارضی و قدولت علی عجل

اسفند ۳۰۸ ۱۹۳۰

شنبه ۳ ۲۲ رمضان ۲۲ فوریه

یکشنبه ۴ ۲۳

دوشنبه ۵ ۲۴

سه شنبه ۶ ۲۵

چهارشنبه ۷ ۲۶

پنجشنبه ۸ ۲۷

جمعه ۹ ۲۸

فردوسی

(۹۴۱ - ۱۰۲۰)

حکیم ابوالقاسم طوسی که در سال ۳۲۰ هجری متولد و در ۴۱۱ وفات یافته شاعر عالیقدر ایران میباشد که از مفاخر مملکت بشمار میرود معاصر سلطان محمود پادشاه غزنوی بوده و کتاب شاهنامه را که تاریخ ایران قدیم تا اقراس ساسانی است برای او بنظم در آورده تاریخ شاهنامه مشتمل بر قصص و حکایات مشهوره تاریخ ایران قدیم است که امروز از جهت تحقیقات علمی بکلی تغییر یافته قدر و مرتبه شاهنامه از جهت شعر و حفظ زبان پلاسی است فردوسی در طوس نزدیک مشهد خراسان وفات یافته و در آنجا مدفون است دقیقی شاعر معروف شروع بنظم شاهنامه کرد که عمرش وفا ننموده در گذشت و حکیم طوسی در تعقیب وی شاهنامه را باجمام رسانید

و حسن ظنك بالایام معجزة
 فظن شراً وكن منها علی وجل
 ملك القناعه لا یخشی علیه ولا
 یحتاج فیہ الی الاعوان والحول
 فانما رجل الدنیا و واجدھا
 من لا یعول فی الدنیا علی رجل

۳۰۸	اسفند	۱۳۴۸
۱۰	۲۹ رمضان	۱ مارس
۱۱	۱ شوال هید فطر	یکشنبه
۱۲	۲	دو شنبه
۱۳	۳	سه شنبه
۱۴	۴	چهارشنبه
۱۵	۵	پنجشنبه
۱۶	۶	جمعه

ساعت در ایران

از هفتاد سال قبل بوسیله شاخص
 ظهر حقیقی را تعیین مینمودند و
 قریب پنجاه سال بود که بوسیله
 زدن توپ هر روز ظهر حقیقی
 را اعلام میداشتند و تمام ساعتها در
 طهران بزدن توپ اصلاح میگردد
 یعنی دارندگان ساعت غروب
 كوك و ظهر كوك هر دو ظهر را
 بوسیله توپ که از ظهر حقیقی مشخص
 بوسیله شاخص بدست آمده بود
 میدانستند اولی بوسیله نصف
 النهار مضبوط در تقویم دقت میکرد
 و دومی سردسته عقر به ساعت خود
 را میگذارد از این جهت میان
 ساعتها اختلاف واضع نبود
 این ایام زدن توپ در طهران
 منسوخ گردید و ظهر حقیقی از
 دست رفت در پار سال بطوری
 اختلاف میان ساعتها ظاهر گردیده
 که بالغ بر نیمساعت میشد چه میان
 ساعتهای ظهر كوك چه میان
 ساعتهای غروب كوك ناچار

وعادة النصل ان يزهي بجوهره
 و ليس يعمل الا في يدي بطل
 ترجو البقاء بدار لاثبات لها
 و هل سمعت بظل غير منتقل
 و يا خيراً على الاسرار مطلقاً
 اصمت قفى الصمت منبجاة من الزلل

اسفند	۳۰	۸	۱۹۳۰
شنبه	۱۷	۷	شوال ۸ مارس
یکشنبه	۱۸	۸	» ۹ »
دو شنبه	۱۹	۹	» ۱۰ »
سه شنبه	۲۰	۱۰	» ۱۱ »
چهارشنبه	۲۱	۱۱	» ۱۲ »
پنجشنبه	۲۲	۱۲	» ۱۳ »
جمعه	۲۳	۱۳	» ۱۴ »

رباعی

سرکشته زگردون عبوسم چکنم
 زین کتبد شوم در فوسم چکنم
 گویند بن که می نخور ساده مبوس
 یاده نخورم ساده نبوسم چکنم
 (مرحوم میرزا عبدالجواد ادیب نیشابوری)

۱۳۴۸	اسفند	۳۰۸	
شنبه	۲۴	۱۴	شوال ۱۵ مارس
یکشنبه	۲۵	۱۵	» ۱۶ »
دوشنبه	۲۶	۱۶	» ۱۷ »
سه شنبه	۲۷	۱۷	» ۱۸ »
چهارشنبه	۲۸	۱۸	» ۱۹ »
پنجشنبه	۲۹	۱۹	» ۲۰ »
جمعه	فروردین ۲۰	»	» ۲۱ »
	عید نوروز		

دولت ساعت بادیه شهر را با ظهر
 گرنویج بوسیله تلگراف تصحیح
 نمود یعنی سه ساعت و ۲۵ دقیقه
 اختلاف طهران و گرنویج را
 کسر نموده وقتیکه ساعت آنجا
 ۸ و ۳۵ دقیقه صبح است در طهران
 ظهر دانست این عمل را هر روز
 منظور داشته و میدارند تا آنکه
 در روز دهم اسفند ۱۳۰۷ از
 ساعت بادیه که با ظهر گرنویج
 تطبیق شده مقدار شش ساعت
 و ۱۰ دقیقه گذشته آفتاب غروب
 نمود طول روز دهم اسفند ۱۲
 ساعت و ۲۰ دقیقه شد و حال
 آنکه همه میدانند که در روز اول
 فروردین طول روز به ۱۲ ساعت
 میرسد چهارشنبه ۱۹ روز قبل از
 فروردین و در روز ۱۰ اسفند
 میبایستی باقی طهران ۵ ساعت
 ۳۸ دقیقه از ظهر غروب شود
 نه ۶ ساعت ۱۰ دقیقه و چون هنوز
 غروب محتاج الیه عموم است
 اختلاف ساعات هم در میان غروب

کوکها و هم ظهر کوکها ظاهر شد بطوریکه اعضاء ادارات هر يك نيمساعت
 ممکن بود دير يا زود در ادار حاضر شوند علت اين اختلاف يکی مقدار زمانی
 است که تاخیر تلگرافی گرفته شود و نقل گردد و دیگری که مهم است علت علمی
 است چه ما وقتی که میگوئیم فلان ساعت از ظهر غروب میشود یعنی از
 ظهر حقیقی گذشته و ظهر يک با ساعت گرنویچ تطبیق میشود ظهر حقیقی
 نیست و کمتر وقت میشود که با ظهر مشخص با شاخص تطبیق نماید و برای
 اصلاح که اختلافی بین ساعتهاي ظهر كوك و غروب كوك نشود ساعت
 وسطی در ظهر حقیقی وضع شده و ما جدولی در ذیل میآوریم که ساعت
 ظهر كوك را هر روز اصلاح نمایند مثلا در روز اول فروردین ساعت
 وسطی ۷ دقیقه نوشته شده یعنی چون ساعت صحیح ظهر كوك ۷ دقیقه از
 دست بگذرد مطابق ظهر حقیقی میگردد یعنی ۷ دقیقه اختلاف در آنروز
 است میان ساعت غروب كوك و ظهر كوك و بهترین راهی که برای تعیین
 ظهر بنظر اینجانب میرسد که با ساعتهاي ظهر خود را تعیین نمایند و
 برای تطبیق بجد اول ساعت وسطی رجوع نکنند اینک هر روز بوسیله
 شاخص صحیحی ظهر حقیقی تعیین شود و بوسیله زدن توپ یا کشیدن
 سوت اعلام گردد و اینصورت رفع اختلاف میگردد

ظهر حقیقی ظهر حقیقی وقتی است که مرکز آفتاب بنصف النهار بلد
 عبور نماید (عبور علیا) و معاودت آن تا همان نقطه ۲۴ ساعت و ۵۶ دقیقه

و چند ثانیه بطول می انجامد و این مدت را روز حقیقی میگویند و روز معمولی ۲۴ ساعت است که باختلاف از نصف شب یا ظهر شروع میشود و ظهر اصطلاحی وقتی است که ۱۲ ساعت از نصف شب بگذرد در ظهر حقیقی سایه شاخص عنتهای درجه نقصان میرسد و از اینرو قدماء ظهر را میافتند و از همین اختلاف ۳ دقیقه و کسری است که هماره میان ساعت ظهر کوك و غروب کوك اختلاف حاصل میشود

قبصره - دو ساعت صبح کرونومتر را روز اول فروردین یکی را در ظهر سردسته و دیگری را در غروب سردسته قرار دهند امروز اختلاف میان دو ساعت ۶ ساعت است و نصف النهار امروز نیز شش ساعت میباشد و روز اول تیر (سرطان) نیز چون ساعتها را ملاحظه نمایند می بینند که باز در وقت ظهر یکی سردسته و دیگری در غروب سردسته است یعنی اختلاف ۶ ساعت میباشد و حال آنکه امروز در طهران ۷ ساعت و ۱۴ دقیقه از ظهر گذشته غروب میشود یعنی باید اختلاف بدین مقدار باشد پس ۱ ساعت و ۱۴ دقیقه چه شده معلوم میشود که شهادت مدت ۹۴ روز هر روز مختصری ساعت تان را تغییر داده مطابق با حرکت آفتاب کردهاید از اینجهت است که اختلاف محو گردیده ما جدول ذیل را برای تعیین نصف النهار طهران ساعت غروب کوك که تعیین مقدار روز هم میشود و ساعت وسطی در ظهر حقیقی که در ساعاتهای صبح ظهر کوك حقیقی را معلوم میسازد آوردهایم برای مثال صفحه ۶۷ رجوع کنید

فروردین

اردیبهشت

خرداد ۶۴

روزها	نصف النهار		ساعت وسطی		نصف النهار		ساعت وسطی		نصف النهار
	س	قه	قه	س	س	قه	قه بعد از دسته		
۱	۶	۰	۲	۶	۲۵	۶	۷	۶	
۲	۶	۲	۲		۲۶		۷	۶	
۳	۶	۴	۲		۲۷		۷	۶	
۴	۶	۴	۲		۲۸		۶	۴	
۵	۶	۵	۲		۲۹		۶	۵	
۶	۶	۷	۲		۳۰		۵	۷	
۷	۶	۸	۲		۳۱		۵	۸	
۸	۶	۹	۲		۳۲		۵	۹	
۹	۶	۱۱	۲		۳۳		۵	۱۱	
۱۰	۶	۱۲	۲		۳۴		۴	۱۲	
۱۱	۶	۱۳	۲		۳۵		۴	۱۳	
۱۲	۶	۱۴	۲		۳۶		۴	۱۴	
۱۳	۶	۱۵	۲		۳۷		۴	۱۵	
۱۴	۶	۱۷	۲		۳۷		۳	۱۷	
۱۵	۶	۱۸	۲		۳۸		۳	۱۸	
۱۶	۶	۱۹	۲		۳۹		۳	۱۹	
۱۷	۶	۲۰	۳		۳۹		۲	۲۰	
۱۸	۶	۲۱	۳		۴۰		۲	۲۱	
۱۹	۶	۲۲	۳		۴۱		۲	۲۲	
۲۰	۶	۲۳	۳		۴۲		۲	۲۳	
۲۱	۶	۲۴	۳		۴۳		۲	۲۴	
۲۲	۶	۲۴	۳		۴۴		۱	۲۴	
۲۳	۶	۲۵	۳		۴۵		۱	۲۵	
۲۴	۶	۲۶	۳		۴۵		۱	۲۶	
۲۵	۶	۲۷	۳		۴۶		۱	۲۷	
۲۶	۶	۲۸	۳		۴۶		»	۲۸	
۲۷	۶	۲۹	۳		۴۸		»	۲۹	
۲۸	۶	۳۱	۳		۴۸		»	۳۱	
۲۹	۶	۳۲	۳	۶	۴۹	۶	»	۳۲	
۳۰	۶	۳۳	۳	۷	۴۰	۷	»	۳۳	
۳۱	۶	۳۴	۳	۷	۴۱	۷	»	۳۴	

در دسته

در دسته

قبل از دسته

بعد از دسته

روزها	نصف النهار		ساعت وسطی		نصف النهار		ساعت وسطی	
	س	د	د	س	س	د	د	س
۱	۷	۱۳	۶	۷	۱	۷	۲	۲
۲		۱۲	۶		۱		۲	۲
۳		۱۲	۶		۰		۲	۲
۴		۱۲	۶	۷	۰	۷	۲	۲
۵		۱۲	۶	۶	۵۹	۶	۱	۱
۶		۱۲	۶		۵۸		۱	۱
۷		۱۳	۶		۵۷		۱	۱
۸		۱۲	۶		۵۶		۱	۱
۹		۱۲	۶		۵۵		۱	۱
۱۰		۱۱	۶		۵۴		۱	۱
۱۱		۱۱	۶		۵۴		۱	۱
۱۲		۱۱	۶		۵۳		۱	۱
۱۳		۱۱	۶		۵۲		۱	۱
۱۴		۱۰	۶		۵۱		۲	۲
۱۵		۹	۵		۵۰		۲	۲
۱۶		۹	۵		۴۹		۲	۲
۱۷		۸	۵		۴۸		۲	۲
۱۸		۸	۵		۴۷		۲	۲
۱۹		۷	۵		۴۶		۳	۳
۲۰		۷	۵		۴۵		۳	۳
۲۱		۶	۵		۴۴		۳	۳
۲۲		۶	۵		۴۴		۳	۳
۲۳		۵	۴		۴۳		۵	۵
۲۴		۴	۳		۴۲		۵	۵
۲۵		۴	۳		۴۱		۵	۵
۲۶		۳	۳		۴۰		۶	۶
۲۷		۳	۲		۳۹		۶	۶
۲۸		۳	۲		۳۸		۶	۶
۲۹		۳	۲		۳۷		۶	۶
۳۰		۲	۲		۳۶		۶	۶
۳۱		۲	۲		۳۵		۶	۶

سر دسته

اقبل از دسته

آذر ۶۵

آبان

مهر

روز	نصف النهار		ساعت وسطی		نصف النهار		ساعت وسطی		روز
	س	قه	قه قبل از دسته	س	س	قه	قه قبل از دسته		
۱	۶	۱	۱۶	۵	۸	۱	۱۶	۵	۱
۲	۶	۰	۱۶	۵	۸	۰	۱۶	۵	۲
۳	۵	۵۸	۱۶	۴	۸	۵۸	۱۶	۴	۳
۴	۵	۵۹	۱۶	۴	۹	۵۷	۱۶	۴	۴
۵	۵	۵۸	۱۶	۴	۹	۵۶	۱۶	۴	۵
۶	۵	۵۸	۱۶	۴	۱۰	۵۵	۱۶	۴	۶
۷	۵	۵۸	۱۶	۴	۱۰	۵۴	۱۶	۴	۷
۸	۵	۵۷	۱۶	۴	۱۰	۵۳	۱۶	۴	۸
۹	۵	۵۷	۱۶	۴	۱۱	۵۲	۱۶	۴	۹
۱۰	۵	۵۶	۱۶	۴	۱۲	۵۱	۱۶	۴	۱۰
۱۱	۵	۵۶	۱۶	۴	۱۲	۵۰	۱۶	۴	۱۱
۱۲	۵	۵۵	۱۶	۴	۱۲	۴۹	۱۶	۴	۱۲
۱۳	۵	۵۵	۱۶	۴	۱۲	۴۸	۱۶	۴	۱۳
۱۴	۵	۵۴	۱۶	۴	۱۲	۴۷	۱۶	۴	۱۴
۱۵	۵	۵۴	۱۶	۴	۱۲	۴۶	۱۶	۴	۱۵
۱۶	۵	۵۳	۱۶	۴	۱۲	۴۵	۱۶	۴	۱۶
۱۷	۵	۵۳	۱۶	۴	۱۳	۴۴	۱۶	۴	۱۷
۱۸	۵	۵۲	۱۶	۴	۱۳	۴۳	۱۶	۴	۱۸
۱۹	۵	۵۲	۱۶	۴	۱۳	۴۲	۱۶	۴	۱۹
۲۰	۵	۵۲	۱۶	۴	۱۴	۴۱	۱۶	۴	۲۰
۲۱	۵	۵۱	۱۶	۴	۱۴	۴۰	۱۶	۴	۲۱
۲۲	۵	۵۱	۱۶	۴	۱۴	۳۹	۱۶	۴	۲۲
۲۳	۵	۵۱	۱۵	۴	۱۴	۳۸	۱۵	۴	۲۳
۲۴	۵	۵۰	۱۵	۴	۱۴	۳۷	۱۵	۴	۲۴
۲۵	۵	۵۰	۱۵	۴	۱۵	۳۶	۱۵	۴	۲۵
۲۶	۵	۵۰	۱۵	۴	۱۵	۳۵	۱۵	۴	۲۶
۲۷	۴	۴۹	۱۵	۴	۱۵	۳۴	۱۵	۴	۲۷
۲۸	۴	۴۹	۱۴	۴	۱۶	۳۳	۱۴	۴	۲۸
۲۹	۴	۴۹	۱۴	۴	۱۶	۳۲	۱۴	۴	۲۹
۳۰	۴	۴۹	۱۴	۴	۱۶	۳۱	۱۴	۴	۳۰

ساعت وسطی	نصف النهار		ساعت وسطی	نصف النهار		ساعت وسطی	نصف النهار		ساعت وسطی
	قه	ص		قه	ص		قه	ص	
١٤	٢٩	٥	١٢	٠	٥	١	٤٩	٤	١
١٤	٣٠		١٢	١		١	٤٩		٢
١٤	٣١		١٢	٢		سردسته	٤٩		٣
١٤	٣٢		١٢	٢		»	٤٩		٤
١٣	٣٣		١٢	٣		١ بعد دسته	٥٠		٥
١٣	٣٤		١٢	٤		١	٥٠		٦
١٣	٣٥		١٢	٥		٢	٥٠		٧
١٣	٣٦		١٢	٦		٢	٥٠		٨
١٣	٣٧		١٣	٧		٣	٥٠		٩
١٣	٣٨		١٤	٨		٤	٥١		١٠
١٣	٣٩		١٤	٩		٤	٥١		١١
١٢	٤٠		١٤	١٠		٤	٥١		١٢
١٢	٤١		١٤	١١		٥	٥٢		١٣
١٢	٤٢		١٤	١١		٥	٥٢		١٤
١٢	٤٣		١٤	١٢		٦	٥٢		١٥
١٢	٤٤		١٤	١٣		٦	٥٢		١٦
١١	٤٥		١٤	١٤		٧	٥٤		١٧
١١	٤٦		١٤	١٥		٧	٥٤		١٨
١١	٤٧		١٤	١٦		٨	٥٥		١٩
١١	٤٩		١٤	١٧		٨	٥٥		٢٠
١٠	٥٠		١٥	١٨		٨	٥٦		٢١
١٠	٥٢		١٥	١٩		٩	٥٦		٢٢
٩	٥٣		١٤	٢٠		٩	٥٧		٢٣
٩	٥٤		١٤	٢١		٩	٥٧		٢٤
٩	٥٦		١٤	٢٢		١٠	٥٨		٢٥
٨	٥٧		١٤	٢٣		١٠	٥٨		٢٦
٨	٥٨		١٤	٢٤		١٠	٥٩		٢٧
٨	٥٩	٥	١٤	٢٥		١١	٥٩		٢٨
٨	٠	٦	١٤	٢٦		١١	٥٩	٤	٢٩
			١٤	٢٨	٥	١١	٠	٥	٣٠

مثال

روز اول خرداد نصف النهار ۷ ساعت ۲ دقیقه است یعنی آنکه از امروز اینمقدار از ظهر گذشته غروب میشود و ساعت وسطی ۴ دقیقه قبل از دسته یعنی ساعت ظهر کوك صحیح در روز اول خرداد چون ۴ دقیقه بدسته باشد ظهر حقیقی واقع میگردد

تواریخ ملل

غرض از تواریخ تقویمی است که هر یک از ملل بمبادی مخصوصه برای ضبط حوادث تاریخی وضع نموده اند نویسنده در اینجا بترتیب هر یک از تواریخ ذیل را با شرح مختصری بیان مینماید.

تاریخ رومی اسکندری - تاریخ مسیحی قیصری - تاریخ مسیحی گرگواری - تاریخ هجری قمری - تاریخ هجری شمسی تاریخ یزدگردی فرسی - تاریخ جلالی - تاریخ باستانی رسی - تاریخ هخامنشی - تاریخ یهود - الهیادهای تاریخ بخت نصر - تاریخ ترکی غازانه

۱ - تاریخ رومی

تاریخ رومی را اسکندری یا سلوکیدی (سلفقوسی) مینامند چه این تاریخ در زمان جلوس سلوکوس نیکاتور (۱) جانشین اسکندر در شام و عراق وضع گردیده و اسکندری نامیده اند بعلت آنکه اسم سلوکوس اسکندر بوده و یا بافتخار اسکندر کبیر

(۱) سلوکوس نیکاتور Séleucus Nicator سردار بزرگ اسکندر کبیر پسر آنطیوخس Antiochus است که در ۳۱۲ قبل از میلاد مسیح جلوس نموده و تاسیس سلسله سلوکیدی را در شام کرده و در سال ۲۸۰ ق م وفات یافته است

دانسته‌اند و رومی نام برده‌اند از قلت اطلاع اعراب و ایرانیان زیرا که آنان مقدونیه و یونان را جزء روم میدانستند
 • مبداء تاریخ رومی دوازده سال بعد از وفات اسکندر کبیر (۱) میباشد که مقارن جلوس سلوکوس و سیصد و دوازده سال قبل از میلاد مسیح بسالهای شمسی است

اقوال مختلفه راجع بمبداء این تاریخ در کتب ضبط است که هر یک را ذیلا مینگاریم و آنچه امروز اختیار شده همان ۳۱۲ سال قبل از مسیح میباشد که امسال (۱۴۰۸ شمسی) ۲۲۴۰ از تاریخ رومی میباشد چه ۱۹۲۸ سال تمام از میلاد گذشته ۳۱۲ چون بفزائیم میشود ۲۲۴۰
 ۱ - در مجسطی بطلمیوس (۲) مبداء این تاریخ را دو قسم ذکر کرده در محلی ۴۲۵ تاریخ بخت نصر (۳) قرار داده که مصادف سال وفات اسکندر میشود و در محلی دیگر مبداء را ۴۳۵ سال و ۳۳۶ روز از تاریخ بخت نصر معین نموده که ۱۲ سال بعد از وفات می‌گردد
 ۲ - محی اندین مغربی مبداء تاریخ رومی را اول سلطنت سلوکوس

(۱) اسکندر کبیر در سال ۳۵۶ قبل از میلاد متولد و در ۳۲۳ وفات
 (۲) رجوع بصفحه ۱۰۱ شود
 (۳) بخت نصر Nabonassar پادشاه کلدان است که از ۷۴۷ قبل از مسیح تا ۷۳۴ سلطنت نموده و جلوس وی مبداء تاریخ بخت نصری است که بعد شرحش خواهد آمد

نیکاتر پسر انطیوخوس که بنای شهر انطاکیه (۱) را نموده دانسته
 به سال ۴۳۵ سال فارسی و ۳۲۶ روز از تاریخ بخت نصر که نیز ۱۲ سال از
 وفات اسکندر میشود و غرض از سالهای فارسی یعنی ۳۶۵ روزی
 ۳ - کوشیار (۲) در زیج جامع مبدء تاریخ رومی را سال
 هفتم جلوس اسکندر کبیر قرار داده که ۴۱۲ سال از تاریخ بخت نصر باشد
 حال بترتیب عمل مینمائیم تا مطابق ۱۳۰۸ شمسی سال رومی
 بمقائد فوق بدست آید

مطابق نظر بطلمیوس

$$۳۲۲ = ۴۲۵ - ۷۴۷ \text{ ق م مبدء تاریخ بخت نصر}$$

$$۲۲۵۰ = ۱۹۲۸ + ۳۲۲ \text{ ق م مبدء تاریخ رومی که ۲۲۵۰}$$

سال رومی میگردد و سال ۲۲۵۱ شروع میشود

نیز مطابق نظر بطلمیوس

$$۳۱۱ = ۴۳۶ - ۷۴۷ \text{ ق م مبدء تاریخ بخت نصر}$$

$$۲۲۳۹ = ۱۹۲۸ + ۳۱۱ \text{ ق م مبدء تاریخ رومی}$$

که ۲۲۳۹ سال رومی میگردد و سال ۲۲۴۰ شروع میشود معلوم است

که ۳۱۲ قبل از مسیح یعنی ۳۱۱ سال تمام که وارد سال ۳۱۲ میگردد

مطابق محاسبه محی الدین مغربی

$$۲۲۳۹ = ۱۹۲۸ + ۳۱۱ = ۴۳۶ - ۷۴۷$$

(۱) انطاکیه Antioche شهری است که سلوکوس نیکاتر ساخته و

بنام پدر و پسر خود آنطیوخس انطاکیه نامیده است در کنار نهر

عاصی که آنوقت موسوم به ارنه Oronte بوده بنای این شهر در سال

۳۱۲ قبل از مسیح است که همان سال مبدء تاریخ رومی باشد نهر

ارنه از انطاکیه میگردد و بدریای مدیترانه میریزد

(۲) - کوشیار رجوع شود به صفحه ۱۱۶

که ۱۲ سال از وفات اسکندر است مبداء قرار داده شده
مطابق محاسبه کوشبار

$$۲۲۷۱ = ۱۹۲۸ + ۳۴۳ = ۳۴۶ + ۷ \text{ ق. م جلوس اسکندر کبیر}$$

تبصره - در اعمال فوق روزها رفع کشته و چون قریب به يك سال
بوده است يك سال اضافه شده یعنی در عمل اول بطلمیوس ۴۳۵ سال
و ۴۳۶ روز کشته ۴۳۶ سال و نیز در عمل معنی الدین ۴۳۶ حساب شده
خلاصه مبداء تاریخ رومی آنچه امروز معمول است همان سال
۱۲ از وفات اسکندر یعنی جلوس سلوکوس میباشد که تا ۲۲ مهر
۱۳۰۷ شمسی ۲۲۴۹ سال تمام میکند و در ۲۲ مهر اول سال
۲۲۴۰ شروع میگردد و ۱۳۰۸ در ۲۲۴۰ است

اول سال این تاریخ از روز دوشنبه اول تشرین الاول ۳۱۱
سال قبل از مسیح شروع شده و غره محرم سال هجرت ۱۶ تموز
۹۳۳ رومی بوده و اول حمل سال هجرت ۱۸ آذر ۹۳۳ واقع
کشته است

تعدیل تاریخ رومی مطابق تاریخ ژولین که شرحش بعد خواهد
آمد مرتب کشته و میشود و کیسه اش از قرار هر چهار سال يك
روز است که در آخر شباط اضافه میگردد یعنی سال شمسی در تاریخ رومی
۳۶۵.۲۵ روز است که سه سال ساده ۳۶۵ روز و يك سال کیسه ۳۶۶
روز محسوب میگردد

سالهای رومی مرکب از ۱۲ ماه است بترتیب ذیل

تشرین الاول تشرین الاخر کانون الاول کانون الاخر شباط

۳۱ روز ۳۰ ۳۱ ۳۱ ۲۸ روز

در سالهای ساده ۲۹

در سالهای کیسه

آذار	نيسان	ايار
۳۱	۳۰	۳۱
حزيران	تموز	آب
۳۰	۳۱	۳۰

و شعر معروف نصاب اینست

دو تشرین و دو کانون و پس آنکه شباط و آذرو نیشان ایار است
 حزیران و تموز و آب و ایلول نگهدارش که از من یادکار است
 این ایام اول تشرین الاول موافق ۲۲ مهر ماه و مطابق ۱۴
 اکتبر فرنگی است این تاریخ تا چندی قبل معمول به در بلاد عثمانی از
 مصر و آسیای صغیر بود

تعدیل تاریخ رومی بقعدیل قیصری معروف است چه زول
 سزار قیصر روم آنرا بمساعدت سزیزن منجم مصری ترتیب داد.

۴ - تاریخ مسیحی قیصری

ملل مسیحی تاریخی برای خود انتخاب نمودند که مبدء آن
 تولد حضرت مسیح بتقریب است و تعدیل آن موافق تعدیل رومی
 بوده که هر سه سال ساده و سال چهارم کیسه باشد

تولد مسیح چهار سال قبل از تاریخی است که فعلاً معمول
 میباشد و اول کسی که این تاریخ را انتخاب نمود راهبی موسوم
 به دنیس Denis میباشد که تولد مسیح را ۲۵ دسامبر دانسته
 و اول ژانویه ۷۵۴ از بنای شهر رومه را مبدءاً قرار داده است